

væk fra fædrelandet og deres egen kultur, sprog og familie. Det ville være utænkeligt, hvis en dansker skulle afsone en straf for en lovovertrædelse, personen har begået her i Danmark, i Grønland. Ingen ville acceptere dette, så hvorfor denne accept, når det drejer sig om grønlændere? Der er masser af plads i Grønland til et bygge et ordentligt og flugtsikkert fængsel, så grønlandske lovovertrædere kan afsone deres straf i deres fædreland.

Som tingene fungerer nu, er det til stor skam for Danmark, men også for Grønland og det grønlandske hjemmestyre i særdeleshed. Absolut ingen kan være tjent med den nuværende løsning og slet ikke de grønlandske indsatte i danske fængsler.

Der er blandt mange andre problemer i Grønland et presserende problem inden for skolevæsenet, hvor jeg mener, det er af stor vigtighed, at den danske regering inddrages. Jeg vil derfor gerne vide, hvad regeringen agter at gøre for at overholde ILO-konvention nr. 169 af 28. juni 1989 vedrørende oprindelige folk og stammefolk i selvstændige stater. Konventionen er ratificeret af Danmark i henhold til kongelig resolution af 18. januar 1996.

Når jeg stiller spørgsmålet, skyldes det, at jeg er af den mening, at såfremt den retstilstand, der fremgår af Arbejdsrettens dom af 20. april 1998 i sagen Grønlands hjemmestyre mod Lærernes Centralorganisation og Danmarks Lærerforening, opretholdes, vil der kunne argumenteres for, at der fra dansk side kan foreligge et brud på ILO-konvention nr. 169 af 28. juni 1989.

Det fremgår bl.a. af dommen, at Danmarks Lærerforening pr. 5. februar 1998 etablerede blokade mod, at foreningens medlemmer tager ansættelse i Grønland, at Grønlands hjemmestyre finder denne blokade ulovlig, og at Grønlands hjemmestyre har indbragt sagen for Arbejdsretten den 12. marts 1998, bl.a. under henvisning til lovens § 9, stk. 1, nr. 3. Lærernes Centralorganisation har påstået sagen afvist, bl.a. i medfør af lovens § 24, hvori det bestemmes, at loven ikke gælder for Færøerne og Grønland.

Arbejdsrettens afgørelse tager udgangspunkt i, at blokaden udelukkende angår forholdene på det grønlandske lærerarbejdsmarked og alene har virkninger for Grønland. Da bedømmelse af blokadens lovlighed beror på forholdene i Grønland, har Arbejdsretten derfor afvist sagen i medfør af § 24 i lov om Arbejdsretten. Dette

skyldes ganske vist, som det er anført i dommen, et grønlandsk ønske om selv at regulere det grønlandske arbejdsmarked.

Spørgsmålet er, om Danmark er forpligtet til at bringe denne diskriminerende situation til ophør, såfremt Grønlands hjemmestyre fremsætter et motiveret ønske herom, idet ingen, dengang arbejdsretsloven og altså dens § 24 blev vedtaget, vel havde forudset en situation, som den opståede, og som ikke var dækket af det specielle grønlandske aftalesystem.

Dommen betyder, at Grønlands hjemmestyre alene har den mulighed at indbringe sagen for de ordinære domstole, og der kan således gå flere år, før en endelig afgørelse foreligger. Dette vil medføre uoverskuelige vanskeligheder for den grønlandske arbejdsgiver og dermed for det grønlandske undervisningssystem. Såfremt de tilsvarende spørgsmål opstod for en arbejdsgiver i Danmark, ville det processuelle problem ikke opstå, da sagen hurtigt kunne finde sin afgørelse efter lov om Arbejdsretten, og situationen i Grønland må i sammenligning hermed følgelig opleves som diskriminerende. Retfærdigvis kan det imidlertid fastslås, at Arbejdsretten alene er bundet af dansk ret i sine afgørelser, og Danmarks internationale forpligtelser er som hovedregel kun bindende for danske domstole, såfremt den internationale forpligtelse er transformeret til dansk ret ved særlig lovgivning.

Den ovenfor nævnte ILO-konvention indeholder bl.a. to vigtige principper: for det første anerkendes de oprindelige folks og stammefolks ønske om at udøve kontrol over deres egne institutioner, livsform og økonomiske udvikling, og om at fastholde og udvikle deres identitet, sprog og religion inden for rammerne af de stater, i hvilke de bor. For det andet må der ikke diskrimineres, således at personer og organisationer m.v. behandles ringere end tilsvarende personer og organisationer, der ikke tilhører de definerede oprindelige folk.

I artikel 20, stk. 2, i bekendtgørelsen af ILO-konvention nr. 169 bestemmes det bl.a., at regeringerne skal gøre alt, hvad der er muligt for at forhindre enhver diskrimination mellem arbejdstagere, der tilhører de pågældende folk, og andre arbejdstagere. I artikel 20, stk. 3 a, fastslås det bl.a. som en forpligtelse, at regeringen skal sikre, at arbejdstagere tilhørende oprindelige folk nyder den beskyttelse, som i henhold til national lovgivning og praksis gives andre arbejdstagere inden for samme sektor.